

Gyermekek védelme

A szülőknek már kisgyermek korban el kell kezdeni a gyermekek biztonságos közlekedésre való nevelését. Séta közben magyarázzuk el mit miért teszünk. (pl.: nincs forgalom, mégis megvárjuk, hogy a piros lámpa zöldre váltson) Ahol nincs járda, ott mindig a forgalommal szemben közlekedjen.

Mielőtt önállóan kezd el közlekedni a gyermek, mutassuk meg a biztonságos útvonalakat. Beszéljünk meg egy közös útvonalat, amelyen közlekedünk. Ha van olyan útvonal, ahol nem szabad közlekednie a gyermeknek, ezt a szülő közölje vele és indokolja meg, hogy miért nem. Amennyiben tömegközlekedési eszközt kell igénybe venni, tanítsuk meg a biztonságos várakozásra, fel- és leszállásra.

Hívjuk fel a figyelmét arra, hogy a zsebtolvajok kedvelt működési területe a zsúfolt tömegközlekedési jármű, s ezen belül is legnagyobb veszélynek a háton hordott táskák vannak kitéve. Ezért buszra történő felszállást követően vegye le a táskát a hátáról, fogja azt a kezébe, ha leül, vegye az ölébe, hogy annak rejtett zsebei is látókörébe kerüljenek.

Emellett az iratokat és készpénzt mindig a felsőruha zárt belső zsebében célszerű tárolni, lehetőleg egyszerre több helyen. Legyen gyanakvó, ha oldalba lökik, vagy látszólag véletlenül bepiszkítják ruháját. Ügyeljen a közösség arra, hogy a játszóterek és környékük gondozott legyen.

Előfordulhat, hogy annak környékén gyanús kinézetű ember csavarog. Hívjuk el a gyermeket sétálni, és magyarázzuk meg miért nem kívánatos a továbbiakban ott maradnia. Ha már elég nagy ahhoz, hogy egyedül közlekedjen, azt is tudni fogja, hogy ne maradjon ott, ahol valami nem látszik rendben lévőnek.

Meg kell beszélni vele, hogy mit tegyen ha úgy érzi, követik. Változtasson útirányt, menjen be egy ismerős, vagy forgalmas üzletbe, ha szükséges, kérjen segítséget.

Sikítson, rugdosson, kapálózzon, ha valaki megragadja. Próbáljon minél erősebben az őt tartó kézbe harapni, így a fájdalomtól a fogás meglazulhat annyira, hogy el tudjon szaladni. Futás közben is folytassa a sikoltozást, segítségkérést, figyelemfelhívást.

A gyermeknek tudnia kell, hogy a rendőrökhöz bármikor segítségért fordulhat. A gyerek soha ne féljen a rendőrtől, mert az akkor sem fog rá haragudni, ha kiderül, hogy nem volt valós a veszély.

Meg kell tanítani, ha eltéved, kihez fordulhat segítségért. (pl. rendőr, ismerős, üzlet alkalmazottai). Már kicsi korban tanítsuk meg a nevét, lakcímét, azt a telefonszámot, ahol a szülő elérhető.

Ha a gyermek egyedül tartózkodik a lakásban, soha ne nyisson ajtót idegennek!

Telefonhívás esetén az idegennel éreztesse, hogy rajta kívül még más is tartózkodik a lakásban. Mondja azt, hogy most a szülei nem érnek rá, hívja őket később. (Ez megbocsátható füllentés!)

A tíz évnél fiatalabb gyermekeket nyilvános helyen ne hagyjuk egyedül WC-re menni. Ha csak az ellenkező nemű szülő van a gyermekkel, kérjük meg az alkalmazottat, hogy segítsenek a gyermeket szemmel tartani.

Az iskolák egy részében működő D.A.D.A. vagy Sulizsaru program keretében a gyermekek megtanulják azokat a viselkedési formákat, amelyekkel veszélyhelyzetben biztonságuk érdekében élni tudnak. Ahol még nem működik ez a rendőrség által szervezett, biztonságra nevelő program, a szülők érdeklődjenek az illetékes rendőrkapitányság bűnmegelőzési előadóitól a programról, ha igény és lehetőség van rá kérjék, hogy a gyermekük által látogatott iskolában is szervezzék meg az oktatást.

Ifjúságvédelem

Komoly gondot okozhat a lakóközösségben a 14-18 év közötti korosztály kezelése. Az unalom, egy-egy rosszul megválasztott barát, a felnőttekkel szemben tanúsított dac olykor szinte megoldhatatlannak látszó feladat elé állítja a szülőket, a környezetet. Például: kibírhatatlanul hangos zenehallgatás, járdán, játszótéren való száguldozás kerékpárral, motorral, kisebb gyermekek zaklatása, kukák feldöntögetése, falak firkalása, dohányzás, italozás és sajnos a hazánkban is terjedő kábítószer-fogyasztás vagy "szipuzás", illetve kisebb lopások elkövetése.

Vegye észre, ha gyermekénél

- *a szokásos magatartás hirtelen megváltozik,*
- *igazolatlanul hiányzik az iskolából, csavarog,*
- *tanulmányi eredményei indokolatlanul romlanak,*
- *környezetében történetek nem érdeklik, közömbös minden és mindenki iránt.*

Hogyan lehet a káros folyamatokat megelőzni?

Mindenekelőtt szenteljünk nagyobb figyelmet a környezetükben élő fiatalokra. A szülő beszélje meg gyermekével a számára jelentéktelennek tűnő problémákat is. A bizalom, a jó kapcsolat a legjobb védekezés, a legjobb megelőzés.

Próbáljanak meg olyan célokat kitűzni a közösségben élő fiatalok elé, amelyek számukra is jelentőséggel bírnak:

- *klubhelyiség, konditerem kialakítása (Ez lehet egy használaton kívüli pince, mosókonyha, stb. Ügyeljenek arra, hogy ne kész, berendezett termet kapjanak a fiatalok, hanem "csak" a lehetőséget, és a megvalósításához szükséges eszközöket, pl.: festékek, otthon megunt használaton kívüli, átalakítható bútordarabokat, és itt legyen lehetőség számukra zenehallgatásra, beszélgetésre, stb.*
- *a helyi iskola igazgatójával megegyezhetnek abban, hogy az iskola udvarát, sportpályáját hétfévenként a fiatalok térítésmentesen igénybe vehetik (pl. foci, kosárlabda), cserében segítenek az ezzel kapcsolatos karbantartási feladatok elvégzésében*
- *ha lehetőség van rá kerékpár-, görkorcsolyapálya kialakítása a közösség egyetértésével*
- *falfelületek kijelölése, melyekre az előzetesen megbeszélt módon falfirka készíthető, vetélkedők, versenyek szervezése, melynek előkészületi munkáiba és lebonyolításába bevonhatók a fiatalok is.*

Járművek biztonsága

A gépjármű biztonság: Sajnálatos tény, hogy a gépjárműlopások, illetve a gépjárművekből történő lopások az összes bűncselekmények igen nagy százalékát teszik ki.

Tekintsük át a gépjárművekkel kapcsolatos bűnözés következményeit:

Kényelmetlenséggel kell szembenéznie, hiszen gépjármű nélkül maradt. Lehet, hogy a gépjárművét éri kár, amit meg kell javíttatni. A biztosító megemelheti a díjat a jövőre nézve.

Személyi biztonság otthon

A kulcskérdés: Ha más személyeknek - mondjuk az előző lakónak - még mindig lehet kulcsa lakásához, sürgősen cseréljen zárat. Soha ne adjon kulcsot a lakásban dolgozó munkásnak, vagy a szolgáltatást, javítást végzőnek. Könnyen készíthet róla másolatot.

Idegen bejutását vettük észre: Mindig az adott személynek kell eldöntenie, hogy az adott helyzetet hogyan kívánja megoldani. **A betörők nem, vagy csak ritkán vállalják az összetűzés kockázatát.**

A betörés felfedezése: Ha észreveszi, hogy lakása ajtaja nyitva van, vagy az ablakát távollétében betörték, ne menjen be a lakásba. Menjen át a szomszédba, hívjon segítséget és **riassza a rendőrséget!**

Húzza be a függönyt sötétedéskor. Főleg akkor, ha egyedül van.

Telefon az emeleten, vagy a hálóban: Biztonságot nyújt, és főleg lehetőséget arra, hogy esetleges betörés észlelésekor azonnal segítséget tudjon hívni. Csak akkor próbálja meg értesíteni a rendőrséget, ha ezt biztonsággal megteheti.

Adatok a telefonkönyvi nyilvántartásban: A telefonkönyvben használja csak a családnevét és keresztnevének rövid formáját. Ne hívja fel magára a figyelmet azzal, hogy címetek, titulusokat ad meg.

Lakásának eladása: Soha ne mutassa meg lakását egyedül. Csak olyan időpontra beszéljen meg találkozót, amikor Önön kívül még valaki otthon tartózkodik. Akkor is így járjon el, ha olyan lakást kíván eladni, amelyre már nincs szüksége, és nem abban lakik.

Idegen az ajtó előtt: Nem minden betörő jut be erőszakkal a lakásba. Az idős emberek különösen veszélyeztetettek, hiszékenységük miatt az úgynevezett **álhivatalos látogatásokra** is reagálnak. Általában a legtöbb látogató igazat mond, de sajnos van olyan eset is, amikor a lakásba való bejutást éppen hiszékenységünkre alapozzák. A szélhámusok csak a bizalmunkba kívánnak férközni. Elővigyázatosnak kell lennünk az ilyen emberekkel szemben. Lehetséges, hogy a minket megtéveszteni akarók úgy hívnak minket, vagy mutatkoznak be mint:

- *alkalmi árus,*
- *antik tárgyakkal kereskedő,*
- *biztosítási ügynök,*
- *tetőjavító,*
- *adománygyűjtő,*
- *autó bejárót építők, felújítók,*
- *valamilyen ürügy arra, hogy sürgősen kell a telefont használnia,*
- *egy labdát rúgott be az Ön kertjébe, és azt szeretné visszakapni,*
- *nem érzi jól magát, vizet kér,*
- *gáz-víz, vagy elektromos szerelőnek adja ki magát,*
- *a helyi önkormányzat, más hivatalos szerv képviselőjének valja magát,*
- *valakit név alapján keres, de nem biztos a címben.*

Az ajtó kinyitása: Ha valaki az Ön ajtajához ér, kövesse az alábbi tanácsokat.

- *Az ajtót mindig tartsa zárva!*
- *Nézzen ki az ablakon, vagy a kémlelőlyukon - ha van -, hogy azonosítani tudja a bejelentkezőt.*
- *Ellenőrizze, hogy visel-e az ajtó előtt álló személy valamilyen egyenruhát, formaruhát, vagy a megnevezett cég autója parkol-e a ház előtt.*
- *Mielőtt kinyitná az ajtót, győződjön meg arról, hogy a biztonsági lánc be van-e akasztva.*
- *Kérje az azonosító-kártyáját - egy jó hírnevű vállalat ragaszkodik ahhoz, hogy munkatársai azonosító-kártyával rendelkezzenek. Kérje el a kártyát, és ellenőrizze: - Valóban úgy néz ki ez a kártya, mint egy hivatalos cég kártyája, - Van-e rajta fénykép és az egyezik-e az ajtóban álló személlyel.*
- *Amennyiben Ön bizonytalan, csukja be az ajtót. A telefonkönyvből keresse ki a cég telefonszámát és kérjen visszaigazolást.*
- *Ha kétségei maradnak, ne nyisson ajtót!*

Hívja a rendőrséget a 107, vagy 112-es segélyhívó számon. Ön senkit ne engedjen be, aki a kapucsengő megnyomása után más valakit keresve próbál bejutni a házba. Idős emberek, vagy akik gyermekfelügyelet miatt napközben egyedül otthon tartózkodnak, soha ne nyissanak ajtót idegennek, függetlenül attól, hogy a becsengető mit állít magáról.

Személyi-biztonság lakáson kívül

Kézitáska, válltáska hordása: Mindig ellenőrizze, hogy táskája zárva van-e, és zárrésze testéhez közelebb eső oldalon helyezkedik-e el. **Soha ne hordja kulcsait táskájában.** Amennyiben a táskát ellopják, úgy a kulcsait is elveszti, ugyanakkor az irataiból a lakcíme a tolvaj előtt ismert lesz. A **bankkártyáinak PIN kódját ne tartsa a kártyával azonos táskában.**

Az Ön biztonsága mindig sokkal fontosabb, mint a vagyontárgyai. Gondosan válassza meg, hova teszi pénztárcáját, irattárcáját és egyéb értékeit! Kerülje el a látható helyeket!

Erre a belső, begombolható zsebet használja, vagy gondolkodjon el az övtáska használatának előnyeiről. A készpénzt több zsebben, tárcában "szétrakva" zárva vigye magával. Így esetleges zsebelés, lopás során értéke egy része megmarad.

Kerülje a veszélyes helyszíneket:

- *Sötét utcákat,*
- *Elhagyatott területeket,*
- *Sétányokban, parkokban a kivilágítatlan területeket.*

Mindig próbáljon jól megvilágított utcákon közlekedni!

Kocogók és kerékpárosok: Ha Ön rendszeresen sportol, annak időpontját és helyszínét, útvonalát időközönként változtassa meg. Mindig jól megvilágított utakon kocogjon. Ha parkban kíván gyakorolni, akkor a mások által is használt füves terepen tegye, és olyan nyitott térben álljon meg, ahol Ön is jól belátja a terepet és Önt is jól látják.

Ha úgy érzi, hogy követik:

- *Keressen egy forgalmas területet, akár egy kiskocsmát, benzinkutat, vagy menjen be egy üzletbe.*
- *Mindig bizonyosodjon meg arról, hogy ismeri az adott terület tömegközlekedését, illetve elég pénz van Önnél ahhoz, hogy hazajusson, akár taxival.*

Személyi riasztó és önvédelem:

A személyi riasztó készülék nagyon hasznos lehet, de győződjön meg arról, hogy bármilyen helyzetben képes-e használni azt. (Bizonyosodjon meg arról, hogy olyat vásárolt, amely folyamatos hangkibocsátásra képes akkor is, ha eldobják, vagy leesik a földre.) Az önvédelmi ismeretek elsajátítása sok embernek segít abban, hogy nagyobb biztonságban érezhesse magát.

Személyi biztonság a tömegközlekedési eszközökön:

Buszok és vonatok

- *Mindig tudja pontosan, hova megy, és melyik megállóban kell leszállnia. Ellenőrizze az indulási időket, különösen az utolsó busz és vonatjáratokét.*
- *Jegye és bérlete mindig kéznél legyen. Ez biztosítja Önt arról, hogy ne kelljen úgy elővennie tárcáját, pénztárcáját, hogy azt mások is lássák.*
- *Próbálja meg elkerülni az elhagyatott helyen lévő buszmegállókat, különösen sötétedés után.*
- *Az éjszakai buszokon, villamosokon üljön mindig a vezetőhöz közel.*
- *Mindig olyan kocsira szálljon, amelyikben már ülnek. Ha nem érzi magát biztonságban, menjen át egy másik kocsiba.*
- *Felzálláskor nézze meg, hogy a vészjelző hol található és szükség esetén bátran használja azt.*

Taxik: Legtöbb taxi-vállalat biztonságos és megbízható szolgáltatást nyújt, mégis szeretnénk néhány tanácsot adni.

- *Mindig jó hírnevű taxi-vállalat szolgáltatását vegye igénybe. Ennek telefonszámát tartsa kéznél.*
- *Mindig csak működési engedéllyel rendelkező taxit hívjon - az engedély-jelzéseket a gépkocsi műszerfalán találhatja meg.*
- *Beszálláskor a hátsó ülésre üljön. Ha beszélgetni kezdenek, ne adjon ki magáról személyes információkat.*
- *Ha nem érzi magát biztonságban, kérje meg a gépkocsivezetőt, hogy egy jól megvilágított területen álljon meg - ahol többen vannak - és szálljon ki.*

Személyi-biztonság, amit a férfiak tehetnek a nők biztonságérzetének növeléséhez:

Gondolja végig a következőket:

- *Ha séta közben egy irányba halad egy nővel, -soha ne menjen közvetlenül mögötte - inkább menjen át az út túloldalára és ott haladjon tovább. Valószínűleg ez megnyugtatja a nőt arra nézve, hogy nem követik.*
- *A buszon, vagy vonaton történő utazás során az ülőhely kiválasztásánál kerülje az intim közelséget. A biztonságosan megválasztott távolság megnyugtatólag hathat a nőkre.*
- *Gondolja végig cselekedeteinek következményeit. Ha fütyül, püsszeg, utána szól stb. lehetséges, hogy megijeszti a másik nem képviselőjét.*
- *Segítsen barátnőin, vagy rokonain. Egy késői programról vigye őket haza személygépkocsival, így Ön is nyugodtabb lesz, hogy biztonságban érkeztek lakásukra.*

Ha a legrosszabb megtörténik:

Mit tenne Ön, ha valaki megtámadná? Harcolna, vagy ellenállna? Megpróbálna elmenekülni? Az adott helyzetben csak Ön határozhatja meg a választ. De jó, ha minden eshetőségre felkészül, hogy egy pillanat alatt tudjon dönteni.

- *Ha megtámadják, kiabáljon, üvöltsön, személyvédelmi riasztóját kapcsolja be. Lehet, hogy ez megijeszti, sőt el is űzi a támadót.*
- *Önnek joga van ésszerű módszerekkel megvédeni magát. Használhatja az esernyőjét, kulcsait, táskáját, dezodorát.*

Vagyontárgyak azonosítási műveletei, zsebleltár:

A vagyontárgyak azonosítási művelet célja, hogy segítséget nyújtson a rendőrségnek és a tulajdonosnak a lopott tárgyak azonosításában és a pontos tárgykörözés elkészítéséhez, így nagyobb az esély az elkövető és az eltulajdonított tárgyak megtalálására.

A betörők általában ne saját használatra lopnak, hanem értékesítésre, a könnyen azonosítható tárgyak elrejtentik őket, főleg ha a tárgyakba szabályosan bevésik a tulajdonos nevét, címét. A jelölések történhetnek bevéséssel, vegytintával, hímzéssel (ruhanemű esetén), újabban alkalmaznak UV lámpa hatására előtűnő azonosító jelzéseket is, melyek az értékes tárgyakat nem rongálják és láthatatlanok maradnak.

Minden vagyontárgyról leltárt kell készíteni. Könnyebb keresni amiről tudjuk:

Mi a pontos neve, típusa?

MI a száma?

Mennyi az értéke?

Hogyan néz ki és mi a színe?

Mikor jutottunk hozzá?

A zsebleltárt ne tartsuk feltűnő helyen, érdemes páncélszekrényben, vagy rokonnál, esetleg a biztosító társaságnál tartani. Soha ne dicsekedjünk vele, ne mutogassuk senkinek. Ha lehetőségünk van rá, akkor értékeinkről a pontos leírás, gyári szám és egyéb feltűnő és azonosítható jel után készítsünk fényképet vagy videót, amit a zsebleltárral együtt tartunk és segít baj esetén az azonosításban.

Miről készítsünk leltárt?

1. Szórakoztató elektronika, hírközlés. Ebben szerepeljenek a telefonok, lejátszók, kamera, tv, számítógép, cd lemezek, videokazetták, bakelitlemezek.....

2. Háztartási gépek, szerszámok. Itt szerepeljenek a gépeken kívül a kerékpár, fűnyíró és minden eszköz ami a háztartásban található.

3. Ékszerek, nemesfém, műtárgyak. Itt javasolt a fénykép vagy a videó készítése.

4. Értékes ruhaneműk, szőnyegek felsorolása.

5. Okmányok felsorolása. Az igazolványokon kívül idetartozik a bizonyítványok, hitelkártya, betétkönyv, értékpapírok és minden ami dokumentálható és fontos a számunkra.

Ne felejtse el, ha Ön óvintézkedéseket tesz és felkészül a váratlan eseményekre, minimálisra csökkenthető a kockázat, s ha józan észére hallgat, elkerülhetők a veszélyek.

Mikor, kit és hogyan kell értesíteni?

Gyanús körülmények:

- *feltűnően nézelődő, őgyelgő személyek lakások, gépkocsik körül,*
- *lakásokba becsöngető, ablakokon beleskelődő, különböző ürüggyel a lakásokba bekéredzkező személyek,*
- *gyermekintézményeknél, játszótereken a gyermekekkel beszédbe elegyedő gyanús személyek,*
- *más lakásában, kertjében tartózkodó idegenek (ha tudjuk, hogy a tulajdonos nincs otthon),*
- *nyitott ablakok olyan lakásokban, ahol a tulajdonosok nincsenek otthon,*
- *az utcán feltűnően lassan, többször elhaladó gépkocsi,*
- *idegenek, akik a gépkocsi ajtaját próbálják felnyitni, feltörni,*
- *randalírozó, hangoskodó, kukákat, közlekedési táblákat rugdosó személyek,*
- *a járóelőket inzultáló, azokat megállásra kényszerítő személyek, stb.*

A fenti gyanús körülmények esetén célszerű a **polgárőröket**, a **rendőrséget** értesíteni. Fontos a hely és a cselekmény pontos megjelölése, a gyanús személyek esetleg gépkocsi hiteles leírása. A tagok esetleg megkérdezhetik a gyanús személytől, hogy kit keres, illetve figyelmeztethetik, hogy tevékenységét észrevették, és szemmel tartják.

A folyamatban lévő bűncselekmények esetén a rendőrség segélykérő telefonszámát kell hívni

107 vagy 112

A rendőrségi diszpécser kérdéseire határozott, pontos válaszok adása-, a járőr kocsik megérkezéséig kapcsolat tartása szükséges. Értesíteni lehet a polgárőröket is.

Nagy segítséget nyújt, ha pontos, részletes, határozott leírást ad a gyanúsított személyről, gépjárműről!

Gyanúsított személy azonosítása: A gyanúsított: neme, kora, magassága, súlya, bőr színe, arc részletek - szemek színe, formája, szemöldök alakja, színe, száj és ajkak, fül, orr nagysága és alakja, ráncok, telt, normál vagy beesett, bajusz, szakáll hajviselet, hajszín, nyak, ádámcsutka. **Különleges ismertetőjelek:** tetoválás, sebhelyek, különleges járás, sérült vagy hiányos testrész, beszéd. **Mit mondott a gyanúsított? A nála látott szerszám eszköz vagy fegyver leírása.**

Gépjármű azonosítása: Szín, gyártmány, modell, rendszám, kocsiszekrény típus (zárt, nyitott, limuzin, kombi, egyéb), sérülés, rozsdafolt, antenna, a lökhárítón, kocsiszekrényen lévő matricák, különleges jelzések, kabalák, kerék dísztárcsa, menetirány.

Idős emberek védelme:

Napjainkban egyre több időskorú válik károsulttá, áldozattá betörők, besurranók és trükkös tolvajok, illetve rablók támadása által. A bűnelkövetőket a korcsoport ismert élethelyzete – romló egészségi állapot, hátrányos anyagi helyzet, magányosság - motiválja, melyek együttesen a védekező képességüket gyengítik. Közös érdek, hogy megvédjük idős honfitársainkat, ennek érdekében a rendőrség fokozott erőfeszítést tesz. Azonban a cél eléréséhez a társadalom és a helyi közösségek, valamint az igazságszolgáltatás szerveinek összefogása szükséges. Az érintett korosztály tagjainak felkészítése fontos tényező, melynek első lépése a tájékoztatás a várható támadásról és a védekezés lehetőségeiről. Értékeik és személyük védelmében saját maguk sokat tehetnek! Ismerje meg a bűnelkövetés jellemzőit!

Zseblopás és alkalmi lopás, besurranás:

A zsebtolvaj erőszakot nem alkalmaz a kiszemelt dolog jogtalan elvétele során. Egyik típusa, aki ügyes ujjaival kiemeli a zsebek és táskák tartalmát, a másik a zsebmetsző, aki már vágóeszközt (borotvát, szikét) alkalmaz. Elkövetési helyek: tömegközlekedési járművek, bevásárlóközpontok, piacok vagy bárhol, ahol jelentős számú ember fordul meg. A zsebesek általában magányosak, viszont előfordul, hogy munkamegosztásban dolgoznak. A besurranó házról-házra járva próbálkozik, a nyitva hagyott kapun és lakásajtón benyitva „lovasítja” meg az értékeket, miközben a ház lakója a kertjében vagy a konyhájában merült bele teendőibe.

A védekezés módjai:

A zseblopás elkerülése érdekében ne vigyen magával a szükségesnél több készpénzt, fizessen bankkártyával, értékes dolgokat ne viseljen feltűnő módon és helyen! Vásárolni lehetőleg világosan és ne egyedül induljon el! Az értékeit tartsa szem előtt, tömegben karja alá szorítva, soha ne hagyja hátra gépkocsi utasterébe látható helyen, bevásárlókocsiba dobva, pultra helyezve, vagy bárhol őrizetlenül! Biztos helyre tegye minden értékét, ajánlott a ruházat belső zsebeibe, zárt táska mélyébe, melyet tartson testközelben szorosan és szem előtt, időnként ellenőrizve sértetlenségét! Nők számára a csatos kivitelű táska ajánlott, ellentétben a cipzáras és mágneszáras kivitelével szemben, mert ezekből egyszerűbb a lopás. A zsúfolt helyszíneket lehetőség szerint kerülje, és figyeljen fel a gyanúsán viselkedő személyre, aki folyamatosan szemmel tartja vagy indokolatlanul megszólítja! Idegen kérésére ne váltson fel pénzt! Utazása során pályaudvarokon és vonaton ne hagyja őrizetlenül csomagjait még rövid időre sem, valamint ne bízza rá idegen személyre, még akkor sem ha szimpatikus! Vegye igénybe a csomagmegőrző szolgáltatást! Ha tetten érte a tolvajt, egyedül ne szálljon szembe vele, mert erőszakot alkalmazhat és bűntársai a közelben lehetnek! Kérjen segítséget a közelben tartózkodó állampolgároktól, majd értesítse a rendőrséget, és tegyen feljelentést akkor is, ha nincs információja a tettes személyéről, mivel ez a fajta cselekmény minden esetben bűncselekményt képez.

Kiemelést érdemel a bankkártya megóvása:

Bankkártyáját, annak PIN kódját, valamint személyes okmányait biztonságos helyen tárolja és lehetőleg ne egyazon helyen! Az automatánál, pénzfelvétel során figyelje meg, hogy nincs a nyílásokban idegen tárgy, bármely szokatlan eszköz, esetleg idegen személy, aki kifigyelheti a kódját! Takarja le egyik kezével a billentyűt, és ha gyanús körülményt észlel, törölje a tranzakciót! A kiadott bizonylatot se hagyja a helyszínen, mert felhasználható adatot tartalmazhat! Érdemes a pénzintézet SMS szolgáltatását igénybe venni, amely azonnal küld értesítést a bankkártya-tranzakciókról. Amennyiben kártyáját eltulajdonították vagy elveszítette, esetleg más probléma merült fel, azonnal hívja fel a bankot, tiltsa le a számláját!

Fontos szempont a lakás biztonsága:

- *A besurranások megelőzhetők, amennyiben minden esetben zárva tartja a kaput, bejárati ajtót akkor is, ha otthon tartózkodik, vagy kis időre átmegey a szomszédba! Földszinti lakások esetén érdemes az ablakra rácsot szereltetni, családi háznál kutyát tartani.*
- *Otthona kulcsait ne rejtse el a bejárat közelében, a biztosnak vélt „dugi” helyek az elkövetők előtt jól ismertek. A bejárati ajtóra szereltesse fel széles látókörű optikai kitekintőt, valamint biztonsági láncot.*
- *A bejárati ajtóra szereltesse fel biztonsági zárat úgy, hogy a megfelelő mechanikai szilárdságú ajtó több ponton záródjon. Ezt érdemes kiegészíteni elektromos érzékelő-riasztó berendezéssel, mely éjjel –nappal távjelzést tud továbbítani valamely vagyonsvédelmi cég diszpécser szolgálatához.*
- *Alakítson ki lakókörnyezetével kölcsönös együttműködésre alkalmas viszonyt, és kölcsönösen tartsák figyelemmel egymás lakhelyét. Az idegen és a gyanúsán viselkedő személyeket figyelje meg, a járművek adatait jegyezze fel, majd azokat adja át a polgárőrnek, rendőrnek, szociális gondozónak.*
- *Értékesebb vagyontárgyairól készítsen házi leltárt, feltüntetve azok egyedi jellemzőit, azonosítási számát. Lehetőség szerint nagyobb készpénzt ne tartson otthon, készpénzt lakásában is lemez- vagy pénzkazettában tároljon és lehetőleg ne egy azonos helyen.*
- *Amennyiben azt észlelte, hogy sérelmére betörés történt, vagy bármely módon lopás azonnal értesítse a rendőrséget, a helyszínt ne változtassa meg, mert ezzel a nyomok rögzítését nehezíti.*

A trükkös lopás:

A bűnelkövetési módszer lényege, hogy az időskorú lakóhelyén jelennek meg a szélhámosok, akik különféle hihetőnek tűnő magyarázatokkal, kéréssekkel bejutnak a lakásba és a tulajdonos figyelmét elterelik, majd alkalmas pillanatban zsebre vágják pénzét, vagy értéktárgyait. A tettesek a korcsoport elszigeteltségéből adódó alulinformáltságára, és hiszékenységére építenek.

A trükkös tolvajlások a hamis ürügyek csoportosítása:

- *A „ segítségre szoruló” idegenek mondatai így szólnak: „kérek egy pohár vizet, rosszul érzem magam, a gyermekemet szeretném tisztába tenni, a mosdót szeretném használni, a telefont szeretném használni, baleset érte a közelben hozzátartozómat és a műtéthez forintra van szükségem és euróm van”.*
- *A házaló árusok, felvásárlók, adománygyűjtők, ügynökök: „vegyen tőlem árut, tűzifát árusítok, régiséget vásárolok, megveszek bármit, csak adjon vissza 20 ezresből, illetve beteg gyerekeknek, egyháznak pénzádományt gyűjtök, rendelést veszek fel bármilyen javításra”.*
- *A magukat hivatalos személynek kiadó: „közüzemtől jövök villany-, gáz-, vízóra leolvasó vagyok, túlfizetés történt adjon vissza 20 ezresből, önkormányzattól hoztam segélyt, postás, rendőr vagyok hamis bankjegy van a nyugdíja összegében”.*

A Rendőrség bűnmegelőzési ajánlásai:

- *Óvakodjon az idegenektől és ne engedje be lakásába! Nézzon ki az ablakon, vagy kémlelő nyíláson, hogy fel tudja mérni a bejelentkezőt, győződjön meg arról ajtónyitás előtt, be van-e akasztva a biztonsági lánc, mely védelmet ad.*
- *Ha beengedi a látogatót, lehetőleg legyen Önnel egy szomszéd, egy rokon. Ha ezt megfogadja, sokkal kevesebb lesz a látogatója, de értéke is megmarad.*
- *Amennyiben a hivatlan vendég már akarata ellenére belépett otthonába, ne hagyja egy pillanatra sem felügyelet nélkül. Amennyiben kellő határozottsággal lép fel, meghátrál és távozni fog.*

Bárkinek is adja ki magát (hivatalos személyeknek), minden esetben kérjen igazolványt és személyének azonosítása végett hívja fel az intézményt, melyre hivatkozik. A cégek valódi munkatársai fényképes azonosító kártyával rendelkeznek, melyet intézkedésük során felmutatnak, ellenben a csaló szélhámos nem rendelkezik ilyen okmánnyal.

A szolgáltatók nem térítenek vissza készpénzben túlfizetést!

Lehetőleg a zárva tartott kerítésen, bejárati ajtón keresztül kérdezze ki a becsengetőket jövetelük céljáról és csak állításuk valóságának ellenőrzése után nyisson ajtót. Aki rosszul éreztet, hívjon mentőt, vagy irányítsa a közeli orvoshoz, egészségügyi intézményhez. A pénzváltás trükkjével próbálkozót a legközelebbi üzletbe küldje. A valós adománygyűjtők postai csekken kérik a befizetést és nem készpénzt kérnek. Pénzt ne vegyen elő idegen jelenlétében, mert ezzel kifigyelhetik, hol tartja megtakarítását, nyugdíját. Amennyiben gyanús körülményt észlel, azonnal értesítse a rendőrséget az ismert 107-es vagy 112-es telefonszámon, illetve hívja segítségül szomszédjait, jó ismerőseit! Amennyiben mégis megkárosították, tegyen feljelentést megadva a fontos információkat a nyomozhatóságnak (az elkövető személyleírása, „munkamódszere”, járműve típusa és rendszáma, távozása iránya, az elvitt dolog jellemzői).

Az árendőrt hogyan ismeri fel?

A hivatalos minőségben eljáró rendőrök esetében a lakóhely szerint illetékes rendőrkapitányság ügyelete tud felvilágosítást adni, hogy valóban szükséges-e a hivatkozott rendőri intézkedés. Az intézkedő -civil ruhás- rendőr saját maga igazolására rendőrigazolványt köteles felmutatni, amely mellett mindig van egy 5 jegyű számot tartalmazó rendőrségi emblémát magába foglaló jelvény is. A jelvény egyedi sorszámozású, az alapján állapítható meg a rendőr kiléte és ezt kérés esetén az intézkedő rendőrnek az állampolgár tudomására kell hoznia. Az árendőrök ellenben mindig a pénzre utaznak tovakodóan, fenyegetően lépnek fel, engedély nélkül akarnak házkutatást végezni. A felmutatott jelvényükön legfeljebb csak a Police felirat szerepel.

A legfontosabb, amit tudni kell: amennyiben a rendőr lefoglal vagy átvesz valamit, arról hivatalos jegyzőkönyvet ír (jegyzőkönyv házkutatásról, lefoglalásról) és egy példányát a helyszínen hagyja.

A seftesek becsapják a hiszékeny embereket: Közvetlen környezetünkben is gyakori bűnelkövetési formaként tapasztaltuk, hogy a piaci, vagy utcai vásárlások során ismeretlen árusok rendszeresen megszólítják a vásárlókat és nagyon kedvező áron kínálnak igen keresett termékeket (pl. dohányáru, alkohol, tűzijáték, kávé). Természetesen mindenki keresi az olcsó árut, azonban nem gondol bele, hogy egy ilyen kedvező alkalom gyakran balul sül el, bűncselekmény áldozatává válhat. Ezek az alkalmi árusok soha sem rendelkeznek asztallal, sehol nincsenek kipakolva. Jellemzően olyan árut, olyan holmit kínálnak, melyet az adott területen nem lehet megtalálni, esetleg ott egyáltalán nem kapható. Ezek az emberek meggyőzően követik el ezeket a bűncselekményeket, kitalált történeteket adnak elő és teljesen hihető módon tálalják azt.

A fentiekre való tekintettel a piacon történő vásárlás esetén:

- *Kizárólag olyan árustól vásároljon, akinek látja a portékáját!*
- *A készpénzt kizárólag az áru átvételekor adja át, előre soha!*
- *Csak stabil árusító hellyel rendelkező árustól vásároljon!*
- *Gyanús személyektől még kedvező árajánlat esetén se vegyen semmit!*

A rablás jellemzői:

Sajnos azzal is számolni kell, hogy értékeit fenyegetéssel vagy bántalmazással próbálják megszerezni, ami rablást képez. Egyik jellemző helyszín sötétedés után a közterület, a gyér forgalmú utca vagy aluljáró, amikor rátámadnak, táskáját letépi. A másik helyszín a sértett saját lakása, amikor az éjszakai álma alatt rátörök ajtaját, majd értékének átadása végett bántalmazzák, megkötözik és átkutatják a lakását. Az áldozattá válás megelőzésére javasoljuk

- *Értékes dolgot, jelentős készpénzt ne hordjon magával vagy azt ne feltűnően viselje és ne látható helyre tegye, mert az felkeltheti a bűnözők figyelmét!*
- *Forgalmas kivilágított úton közlekedjen, kerülve az ismeretlen, elhagyatott és a rossz hírben álló környéket, a gyanúsán viselkedő személyeket! A veszélyeztetett korosztályba tartozók lehetőleg egyedül ne keljenek útra!*

- Ha az utcán egyedül veszélyeztetve érzi magát vagy észleli, hogy követi valaki készüljön fel, hogy megtámadhatják, mielőbb menjen olyan helyre, ahol mások is tartózkodnak vagy menjen be egy üzletbe. A lakáskulcsait ne az ajtóban kezdje keresni, hanem készítse elő, és ne közlekedjen egyedül idegennel egy liftben.
- A bankjegykiadó automatáknál, pénzintézetben való pénzfelvétel, illetve bevásárlás lehetőleg ismerőssel történjen és figyelje meg, hogy követik-e, a hivatlan idegen veszélyt jelenthet! Gépkocsival közlekedve előfordul, hogy parkolóknál kiszúrják a gumiabroncsot, majd a kerékcseréje ideje alatt a nyitva hagyott utastérből elvisznek minden mozdítható dolgot, de elsősorban a pénz tárolására szolgáló táskát!
- Házaló árus vagy bármely indokkal megjelenő idegen személyt ne engedjen be lakásába, amennyiben megjelentek figyelje meg Őket és gépjárművéket, mert bűncselekmény esetén fontos nyomravezető adat lehet! Nem zárható ki, hogy a napközben megjelenő idegenek kifigyelik élethelyzetünket, és tippet adva más elkövetői körnek azok éjjel visszatérnek és erőszakot alkalmazva megtámadják. Több esetben súlyos sérüléssel járó rablás történt.
- Hivatalos eljárásra hivatkozó személy esetén kérje meg, igazolja magát, majd ellenőrizze le, hogy valóban a szervezet dolgozója-e!
- Hasznos szempont, ezen esetben is, hogy ismerje az értékei ismertető jeleit, amelyek a későbbi azonosítást megkönnyítik (műszaki cikk esetén: típus, gyári szám, IMEI szám)!

Mit tegyünk támadás esetén?

- Őrizze meg lélekjelenlétét, ne essen pánikba és ne kapkodjon, mert a támadó emiatt még agresszívabbá válhat!
- Ha vannak a közelben más személyek, hangosan kérjen segítséget vagy használjon figyelemfelkeltésre alkalmas eszközt és így jelezze környezetének, hogy segítségre szorul!
- Amennyiben a szituáció lehetővé teszi, meneküljön el, menjen olyan helyre a közelben, ahol segítségre számíthat másoktól! Megvédheti magát, hiszen a törvény jogos védelmi helyzetben büntetlenséget biztosít, amennyiben a támadás és a védekezés ereje arányban áll!
- Ha mindez nem lehetséges hajtsa végre azt, amire az elkövető kényszeríti, adja át értékeit, és nem álljon ellen, mert legfontosabb testi épségének, életének védelme! A tettes felderítése a hatóság feladata!
- Figyelje meg alaposan támadóját, hogy értékelhető személyleírást tudjon adni a hatóságnak (a személy testalkatát, arcát, különös egyedi vonását, a támadás eszközét, menekülése útját, eszközét, bűntársait próbálja emlékezetében tartani)!
- A helyszínt őrizze meg eredeti állapotában – kivéve, ha elsősegélynyújtás szükséges- és ne nyúljon ahhoz a dologhoz, amit a tettes megérintett, vagy hátrahagyott!
- A cselekményt követően azonnal értesítse a nyomozó hatóságot, abban az esetben is, ha érdemi információval nem rendelkezik az elkövetőről. Várja meg a kiérkező rendőrt, ilyen súlyú cselekmény miatt a nyomozó hatóság halaszthatatlan nyomozati tevékenységet foganatosít a tettes kézre kerítése érdekében, melynek során jogunk és kötelességünk is a közreműködés!
- A keletkezett sérülésével kapcsolatban forduljon orvosi ügyelethez, egészségügyi szervhez, tájékoztassa a bántalmazás módjáról az orvost és kérjen látelétet!
- Amennyiben más sérelmére elkövetett cselekménynek volt tanúja, adja meg az Öntől elvárható segítséget vagy értesítse a rendőrséget, tanúskodjon az eljárásban, ugyanis aki elhallgatja az általa észlelt eseményt, hamis tanúzást követ el!

Mit tegyen amennyiben baj érte?

Értesítse azonnal a rendőrséget, a bárhonnan ingyenesen hívható 107-es számon, illetőleg a 112-es általános segélyhívó vonalon (bármely bűncselekményre utaló adat esetén névtelenül hívhatja a rendőrség által működtetett Telefontanú ingyenes számát: 80/ 555-111)